



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**



**Мукачево
12-13 травня 2022 року**



УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ДОРОГІЙ Р.Е., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Діти-індіго як феномен сучасного суспільства.....	254
ЄНА А.С. Психологічні аспекти адаптації внутрішньо переміщених осіб.....	256
КОСТЮ С.Й. Психологічні особливості та специфіка готовності молоді до створення власної сім'ї.....	258
КОЦАН О.М. Художня інтерпретація музичних творів як засіб розвитку творчих здібностей піаніста в процесі професійної підготовки.....	260
КРАВЧЕНКО Т.М. Аналіз професійної підготовки фахівців з маркетингу у Великобританії.....	262
КРІЧФАЛУШІЙ Р., ТЕЛИЧКО Н. Використання мультимедійних засобів на уроках англійської мови задля формування іншомовної комунікативної компетентності учнів старшої школи.....	264
КУРИЛО Л. Ф. Особливості формування інтелекту дітей у психолого-педагогічній теорії М. Монтесорі.....	266
КУРИЛО О.Й., БОГДАН В.П. Характеристика готовності майбутніх вихователів до інноваційної діяльності у закладі дошкільної освіти.....	268
КУРИЛО О.Й., КУЗІСЬКА Х.Ф. Наукові основи проблеми статевого виховання дітей дошкільного віку.....	270
КУРИЛО О.Й., КУКУРУДЗА А.Р. Професійне становлення майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти: до сутності поняття.....	272
ЛИПЧАНКО-КОВАЧИК О.В. Розвиток критичного мислення на заняттях англійської мови.....	274
МАРКІВ Т. М. Ефективність застосування індивідуальної освітньої орієнтації студента.....	276
МАРЦЕНЮК М.О. Психологічні ресурси особистості в доланні стресу.....	277
МОРГУН А.В. Читання як вид мовленнєвої діяльності людини.....	279
МОРОЗ Ф. В. Визначення психологічних особливостей і основних засобів характеру навичок у займаючихся.....	281
ОРОС С., ТЕЛИЧКО Н. Навчання англомовного монологічного спілкування учнів старшої школи за допомогою відеодebатів.....	282
ОСТРОВСЬКА М.Я. Формування інформаційної культури вчителя початкової школи в контексті концепції НУШ.....	284
ПАВКО А. І. Принципи педагогічної системи Марії Монтесорі в контексті ретроспективного та сучасного освітньо-виховного процесу.....	286
ПОПОВИЧ А. М., ЛАЛАК Н. В. Соціально-педагогічний супровід дітей з вадами слуху в умовах інклюзивного освітнього середовища.....	288
СЛАВА Я.В., ФЕНЧАК Л.М. Удосконалення формування соціальної компетентності у здобувачів початкової освіти як необхідність в умовах сьогодення.....	291
СТАРОСТА В.І. Країна майбутнього працевлаштування: погляди студентів та аспірантів.....	293
ТИЩЕНКО О.Л. Формування професійної компетентності фахівців туристичної галузі.....	295
ТЯГУР Л.М. Особливості здатності до саморозвитку викладачів закладів фахової передвищої освіти.....	297
ФЕЛЬЦАН І.М., РУШАНСЬКІ Ю.І. Сутність та характеристика говоріння як виду мовленнєвої діяльності у процесі розвитку навичок іншомовного спілкування.....	299
ФЕЛЬЦАН І.М., СИДУН Ю.В. Психологічні та вікові передумови навчання усного спонтанного мовлення.....	300
ШКРІБА А.В. Характеристика феномену методичної культури майбутніх учителів початкових класів.....	302

Нарешті, відповідно до п'ятого принципу педагогічної системи М. Монтессорі – принципу предметності у навчанні – то його сутність у творчому глибинному осмисленні італійським педагогом полягає в тому, що у дошкільному та молодшому шкільному віці навчання повинно спиратись на рефлексію самопізнання дитини та використання автодидактичних матеріалів, тобто сукупності тих методичних засобів, які гармонійно імплементовані у процес самостійної пізнавальної діяльності дитини.

Отже, виокремлені та стисло проаналізовані нами засадничі принципи педагогічної діяльності М. Монтессорі визначають цілісність та інтегративний характер її універсальної педагогічної системи. Саме ці наріжні принципи виховної методики італійського педагога є теоретико-методологічним та світоглядним підґрунтям для вдосконалення та модернізації педагогічної системи М. Монтессорі в сучасних умовах, її творчого застосування в освітньо-виховних системах різних демократичних країн світу. На нашу думку, застосування та розвиток концептуальних педагогічних ідей М. Монтессорі в Україні дало б змогу не лише інтелектуально та професійно збагатити вітчизняну педагогіку, а й сприяло б продукуванню та появі нових, інноваційних освітніх підходів і програм.

Література

1. Українська психологічна термінологія: словник-довідник/ за ред. М.- Л. А. Чепи. Київ: ДП «Інформаційно-аналітичне агенство». 2010. 302 с.
2. Сорока М. Г. Система Монтессорі: теорія и практика: учебное пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. Москва: Издат. Центр «Академия», 2003. 384 с.
3. Філософський енциклопедичний словник. Київ: Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України, Абрис, 2002. 742 с.
4. Краевский В.В. Методология педагогики: пособ. для педагогов-исследователей. Чебоксары: Изд-во Чувашского ун-та, 2001. 243 с.
5. Педагогика М. Монтессорі в современном образовательном процессе: материалы Международной научно-практ. конф./ Л.Л. Дорохина (пер. с нем.); Н.П. Тарасенко (ред.); Белгородский госуд. ун-т. Белгород, 1999. 231 с.
6. Дичківська І. М. Педагогіка М. Монтессорі: виклики сучасності: монографія. Рівне: Волинські обереги, 2016. 383 с.

УДК 376-056.263 (035)

ПОПОВИЧ А. М., ЛАЛАК Н. В.
Мукачівський державний університет

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ВАДАМИ СЛУХУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Тяжіння педагогіки до дитиноцентризму вимагає від освітян урахування особливостей кожної дитини задля визначення вектору її особистісного розвитку. У Концепції НУШ зазначено, що головною метою, ключовим показником і основним важелем сучасного прогресу є розвиток школяра, його творчих здібностей, інтересів і потреб.

В останні роки в Україні дедалі більшої популярності набуває навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями

слуху, разом з їхніми ровесниками в умовах звичайного ЗЗСО (інклюзивне навчання). В інклюзивних закладах надається весь спектр спеціальних послуг, необхідних дитині з порушенням слуху: проводяться додаткові корекційні заняття, використовується звукопідсилювальна апаратура та технічні засоби, які допомагають опанувати словесне мовлення, працюють відповідні фахівці, педагоги обізнані у питаннях особливостей розвитку і навчання дітей з ООП. Безперечною перевагою такого навчання є можливість перебувати у звичайному середовищі, спілкуватися з однолітками, незалежно від того порушений чи збережений їхній слух.

Діяльність інклюзивних закладів, що надають освітні послуги дітям з порушенням слуху, унормована законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», Концепцією «Нова українська школа», Державними стандартами освіти, Постановами Кабінету міністрів «Про затвердження Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр», «Про інклюзивно-ресурсний центр» та іншими документами. Вітчизняні вчені (А. Богуш, В. Жук, С. Литовченко, Л. Носкова, Н. Менчинська, С. Шевченко та ін.) у своїх наукових доробках досліджували проблему навчання та виховання дітей з порушенням слуху.

Ефективне спілкування – запорука успіху в освітньому середовищі. Проте є школярі, які не можуть вільно спілкуватися, це діти з вадами слуху. Серед причин порушення слуху – пологові травми, інфекційні захворювання, наслідки застосування деяких медикаментів, запальні процеси. Слух – це здатність сприймати й розрізняти звуки.

Залежно від ступеня ушкодження слуху і від часу втрати (або різкого зниження) його дітей з дефектами слухової функції поділяють на глухих, пізнооглухлих і слабочуючих. Глухі і слабочуючі відрізняються за способом сприйняття мови. Глухі оволодівають зоровим (читання з губ і обличчя співрозмовника) і слухозоровим (за допомогою звукопідсилюючої апаратури). Слабочуючі можуть самостійно оволодівати сприйняттям на слух мови у процесі природного спілкування з оточуючими. Окрему групу складають пізнооглухлі. Ці діти відрізняються тим, що до моменту порушення слуху вони володіли уже сформованою мовою, тому мають навички словесного спілкування, у тій чи іншій мірі сформоване словесно-логічне мислення [3].

Частковою компенсацією порушення слуху може стати слуховий апарат. Існують методики виховання глухих і дітей зі зниженим слухом у звичайних умовах, які дають змогу їм розвинути мовленнєве спілкування та мовленнєвий слух. У школі необхідно враховувати особливості дитини з порушенням слуху та стежити за тим, аби вона отримувала інформацію в повному обсязі: звукову інформацію потрібно обов'язково дублювати зоровою. Аналіз літератури з проблеми дослідження [1; 2; 3] дає можливість визначити особливості роботи педагога у навчанні дітей з вадами слухової функції:

– робоче місце дитини має бути розташовано так, щоб вона завжди добре бачила обличчя вчителя;

- слід контролювати, чи почула й зрозуміла дитина матеріал. Це можна здійснювати у різних формах, наприклад: «Повтори, що я сказала», «Продовж, будь ласка», «Розкажи, що ми сьогодні вивчали»;
- важливого значення набуває граматична правильність мовлення дитини. Слід пропонувати учневі завдання, в яких він міг би вправлятися у складанні словосполучень і речень, коротких текстів у межах теми, що вивчається;
- дуже корисно разом з дитиною усно промовляти слова, після правильного їх прочитання. Багаторазове промовляння допомагає дитині запам'ятати звуковий склад слова;
- якщо дитина припускається помилок на письмі, то їх не просто треба виправити, а й проаналізувати з дитиною звуковий склад слова, записати його правильно декілька разів;
- роботу над звуковим складом слова необхідно проводити з використанням звукопосилючої апаратури або вимовляти слово біля самого вуха дитини;
- стежити за тим, щоб учень отримував інформацію в повному обсязі. Звукову інформацію необхідно підкріплювати та дублювати зоровим сприйняттям тексту, таблиць, опорних схем тощо.

Для удосконалення звуковимови дітей учителям рекомендується проводити вправи для розвитку фонематичного слуху. До прикладу, це: «Назви перший і останній звук», «Підбери малюнок», «Обери те, що я назвала» тощо. Для роботи з дітьми, які мають порушення слуху варто використовувати мнемотаблиці - графічне зображення певних дії, персонажів, шляхом виділення головного. Корисною є робота з розрізною азбукою. Її застосовують для: знаходження букв; складання складів та слів [3].

Таким чином, навчання і виховання дитини з вадами слухової функції має бути поєднаним із оздоровленням, корекційними заняттями сурдопедагога з розвитку слуху і мовлення, по необхідності – із лікуванням, заняттями з психологом. Ефективність та успішний результат роботи з дітьми з ООП залежить від правильного вибору педагогом форм та методів роботи.

Література

1. Даніелс Елен, Стаффорд Кей Залучення дітей з особливими потребами до системи загальноосвітніх класів. / Даніелс Елен, Стаффорд Кей – Україна, Львів, Товариство «Надія». -2000. – 256 с.
2. Засенко В., Колупаєва А. Шляхи інтеграції дітей з порушеннями слуху у суспільство / Засенко В., Колупаєва А. // Громадянська освіта та соціалізація дітей з вадами слуху. Збірник науково-методичних матеріалів. – Київ. – 2002. – С. 48-50
3. Литовченко С. В. Дитина з порушенням слуху / С В Литовченко, В. В. Жук. О. Ф. Федоренко, О М Таранченко – Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018 – 56 с.



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>